

Amikor a lélek újra énekel

Válogatott versek a Zsoltárok könyvéből

■ LOTTE BORMUTH

Isten kivezet a félelemből a tágas térbe

Válogatott versek a 18. zsoltárból¹

„Ezt mondta: Szeretlek, Uram, erősségem! Az Úr az én kőszálam, váram és megmentőm, Istenem, kősziklám, nála keresek oltalmat, pajzsom, hatalmas szabadítóm, fellegváram! Az Úrhoz kiáltok, aki dicséretre méltó, és megszabadulok ellenségeimtől. Körülvettek a halál kötelei, pusztító áradat rettent engem. A sír kötelei fonódtak rám, a halál csapdái meredtek rám. Nyomorúságomban az Úrhoz kiáltottam, segítségért kiáltottam Istenemhez. Meghallotta hangomat templomában, kiáltásom a fülébe jutott.” (Zsolt 18,2–6)

„A hűségesez hűségesez vagy, a feddhetetlen emberhez feddhetetlen. A tisztához tiszta vagy, de a hamisnak ellenállsz. Az elesett népet megsegíted, de a kevély tekintetűeket megalázod. Mert te gyújtasz nekem méceszt, Uram; az én Istenem fénysugarat küld nekem a sötétbe. Veled a rablóknak is nekirontok; ha Isten segít, a köfalon is átugrom. Isten útja tökéletes, az Úr beszéde színigaz. Pajzsa mindazoknak, akik hozzá menekülnek. Van-e Isten az Úron kívül? Van-e kőszikla Istenünkön kívül?” (Zsolt 18,26–32)

A 18. zsoltár fenti szakaszai kapcsán egy rövid történetet szeretnék megosztani. Általa vált számomra ez a zsoltár oly jelentőssé, sőt felejthetlenné.

Felkavaró éjszaka volt a telefonos segélyszolgálaton. Alig tettem le a telefonkagylót, már jelentkezett is a következő telefonáló. 23 óra körül egy szelíd, szorongó, síró hang kezdett panaszkodni:

– Nem tudom, hogyan élhetnék tovább. Az emberek nem kedvelnek. A családomnak is csak teher vagyok. Mindig azon gondolkodnak, hogy hogyan tudnának tőlem megszabadulni. Már kétszer töltöttem hónapokat a pszichiátrián, és most újra vissza kell mennem abba a diliházba. De most kemény maradok, nem akarok újra a zárt osztályra jutni, nem akarok rács mögé kerülni. Biztos tudja, ott minden ajtó és ablak zárva van. Hat lóval sem lehetne odahúzni. A rokonaim folyton követnek, és halálos sugarakat lőnek rám. Ezért már ki sem merészkedem a négy fal közül. Négy hete gubbasztok

¹ A fordítás az alábbi kiadás alapján készült: BORMUTH, Lotte: Ausgewählte Verse, Gott führt aus der Angst in die Weite, Psalm 18. In: uő: *Wenn die Seele wieder singt*. Francke, Marburg an der Lahn, 1992. (Telos-Taschenbuch 7602.) 43–51. o.

a szobámban, csak zenét hallgatok, és kötögetek. Még az ágyban sem találok megnyugvást. Most atól rettegek, hogy megmérgezik az ivóvizemet. Mítévő legyek?

Negyedórán keresztül hallgattam ennek a nőnek a panaszait és a félelmeit. Gyötrelmes a története. Ez a fiatal hölgy valószínűleg skizofréniában szenved. Az üldözési mánia borzalmas félelmeket kelt benne; az élettére beszűkülését rendkívül nyomasztónak érzi, és az öngyilkossági gondolatai egyre kontrollálhatatlanabbá válnak. Beszédéből szörnyű depresszió érződik. Olykor csak suttog, nehogy a rokonai kihallgassák. Ennél a beszélgetésnél azonnal egyértelmű volt számomra, hogy kevés értelme lenne annak, ha megpróbálnám lebeszélni a félelmeiről és az üldözési mániájáról. Egy másik világban élt, és a félelem állandó kísérőjévé vált. Olyan halkán beszélt, hogy alig hallottam. Csak beszédfoszlányok értek el hozzám, amelyeket kínzó zokogás tört meg.

Ennek a betegnek a kétségbeesése mélységesen megérintett. Belesajdult a szívem. Amikor egy pillanatra elhallgott, ezt mondtam:

– Kedves asszonyom, micsoda félelmeket kell önnek átvészelnie! Megengedi, hogy Krisztust segítségül adjam önnek? Meg fogja önt érteni, hiszen saját lelkén is elszenvedte a kísértést és a kínt. Tudja, hogy milyen sorunk van ebben a földi létben, mert igazolja szükségünket, amikor azt mondja: „A világon nyomorúságotok van, de biztatok: én legyőztem a világot.” Szüksége van erre az üdvözítőre, az emberek barátjára. Ő odaáll ön mellé, és segíteni fog a terheit hordozni. Jézus különleges. Csak benne van ennyi szelídség és szeretet. Szereti az embereket, és velük szenved.”

A vonal másik végén csend lett. A zokogás elnémult. Igyekeztem a hangomba annyi melegséget és szelídséget belevinni, amennyit csak tudtam, hogy megérinthessem ennek a nőnek a lelkét. A beszélgetésünk vége felé óvatosan megkérdeztem:

– Megengedi, hogy éjszakára, útravalóul adjak önnek egy jó igét a Bibliából?

– Igen, kérem.

Aztán felolvastam pár verset a 18. zsoltárból: *„Szeretlek, Uram, erősségem! Az Úr az én kőszálam, váram és megmentőm, Istenem, kösziklám, nála keresek oltalmat, pajzsom, hatalmas szabadítóm, fellegváram! (...) Nyomorúságomban az Úrhoz kiáltottam, segítségért kiáltottam Istenemhez. Meghallotta hangomat templomában, kiáltásom a fülébe jutott. Biztossá teszed lépteimet, és nem inognak bokáim.”*

– Elmondhatnék még önnek egy rövid imádságot?

– Igen, nagyon szeretném.

Imádkoztam, és aztán letettem a kagylót.

Másnap reggel a fiatal hölgy eléggé korán újra felhívott. Úgy észleltem, hangja világosabban cseng: – Nem tudna nekem minden este a telefonon Istentől egy igét mondani és velem együtt imádkozni? Hosszú idő után végre megint igazán jól tudtam aludni. Nagyon köszönöm az imádságát!

Szívesen fogadtam a köszönetet, és annak adtam tovább, akinek szívéig hatol az emberek szenvedése, és aki képes vigasztalni és megnyugvást adni.

Úgy látszik, ilyen gyötrelmeket kell előbb megélnie az embernek ahhoz, hogy átérezhesse e zsoltár vigasztalását. Ebből a vigasztalásból sarjad majd a hála: *„Szeretlek, Uram, erősségem!”* Ezt a 18. zsoltárt Dávid fogalmazta meg. Ez az utolsó dicsérete, és ámul Isten csodálatos vezetésén. Ezeket a verseket Dávid feltehetőleg röviddel a halála előtt költötte, és az utolsó szavaknak mindig rendkívüli jelentőségük van.

Még egyszer megemlékezik arról, hogy az Úr hogyan őrizte őt meg a halálos fenyegetések közepe. Nem kellett az ellenség kezei között elpusztulnia, hanem megszabadított.

Ezekből a versekből érződik a meghittség és a szeretetteljesség, mellyel mondták őket. Dávidnak

sok ellensége volt, és többször került halálos veszélybe. Ott a harc a medvével és az oroszlánnal. Ezek a bestiák elragadtak egy bárányt az apja nyájából. Dávid kötelességtudóan és bátran beavatkozott, üldözőbe vette a vadakat, és visszaszerezte karmaikból a zsákmányt. Eközben ő maga is rendkívül nagy veszélynek volt kitéve, de felülkerekedett rajtuk, és megölte az oroszlánt és a medvét is.

Ezzel a bátor és heroikus cselekedettel Dávid dicsőséget és elismerést szerezhetett volna. A fivérei és földijeit előtt eldicsekedhetett volna, és azt mondhatta volna: „Nézzétek mind, hogy milyen dicsőséges tettet vittem végbe! Nekem az oroszlán és a medve csak kis halak!” Fitogtathatta volna az erejét az emberek előtt. De mit tesz Dávid? Istennek adja a dicsőséget! „Az Úr, aki megmentett engem az oroszlán és a medve karmától...” (1Sám 17,37)

És ekkor még egy nagy cselekedet tűnik a szemünkbe. Dávid és Góliát története már azóta járja a világot, mióta az emberek Bibliát olvasnak. Egyenlőtlen küzdelem volt, melynek kihívásával ennek a betlehemi pásztornak kellett szembesülnie.

Az izraeliták és a filiszteusok között viszály támadt. Arról tanácskoztak a férfiak Saul király körül, hogy kit küldjenek harcba. A filiszteusok oldaláról Góliát volt a kiválasztott, egy bivalyerős ember, hatalmas, alkatát tekintve óriáshoz hasonlatos. Fején vassisakot viselt. Pikkelyes páncél védte testét. Acélpántok borították vállait és lábait. Ha az ember rátekintett a dárdájára, elöntötte a félelem és a rettegés. Gúnyos gyalázkodással állt ki, és párbajra hívott egy férfit Izraelből. A királyban és embereiben az óriás láttán meghűlt a vér. Inukba szállt a bátorságuk. Kit küldjenek egy ilyen óriás férfival szemben a harcba? Eluralkodott rajtuk a félelem.

Dávid, Isai legkisebb fia szinte véletlenül lép ebbe az összecsapásba. Az apja a fivéreihez küldte, hogy kenyeret, pörkölt magokat és friss sajtot vigyen nekik. Ahogy Dávid a fivéreihez ér, hallja az óriás aljas gyalázkodását. Isten népét szidalmazza. Dávidot sérti a szitkozódás, mert ezek a gyalázkodások nemcsak a nép ellen, de Isten ellen is irányultak. Készen áll arra, hogy Istenért színre lépjen.

A király értesül ugyan Dávid bátorságáról, de megtiltja neki, hogy Góliát ellen harcba szálljon. „Nem mehetsz el, hogy megvívj ezzel a filiszteussal, mert még fiatal vagy...” – veti fel neki (1Sám 17,33). De Dávidot nem lehet olyan könnyen eltéríteni elhatározásától. Elmeséli a királynak, hogy miként állt helyt az oroszlán és a medve elleni harcban, hogy hogyan végzett a vadakkal, és aztán azt mondja Saulnak: „Az Úr, aki megmentett engem az oroszlán és a medve karmától, meg fog menteni ennek a filiszteusnak a kezéből is”, mert az élő Isten seregét szidalmazta.

Sault mélységesen lenyűgözi Dávid eltökéltsége: „Hát menj, az Úr legyen veled!” (1Sám 17,37) Ezt követően a legényt páncélba bújtatják, ami olyan nagy és olyan nehéz, hogy Dávid még lépni is nehezen tud. Alig tud benne mozogni. Hamar le is veti magáról ezt az acélkabátot. Ahhoz, hogy megküzdjön az óriással, gyorsnak és mozgékonyak kell lennie. Leteszi a páncélt, elmegy a paritytyájáért, keres magának öt sima követ, és beleteszi a pásztortáskájába. Aztán elindul, hogy megküzdjön az óriással.

Amikor Góliát látja közeledni a legényt, hangosan káromkodik: „Hát kutya vagyok én, hogy bottal jössz ellenem?” (1Sám 17,43) Istent is káromolja. Dávid válasza ezekre a szidalmakra egészen egyszerű: „Te karddal, lándzsával és dárdával jössz ellenem, de én a Seregek Urának, Izrael csapatai Istenének a nevében megyek ellened, akit te kicsúfoltál. Még ma kezembe ad az Úr, leváglak, és a fejedet veszem, a filiszteusok seregének a hulláit pedig ma az égi madaraknak és a mezei vadaknak adom, hadd tudja meg mindenki a földön, hogy van Isten Izraelben. És megtudja ez az egész egybegyűlt sokaság, hogy nem karddal és lándzsával szabadít meg az Úr. Mert az Úr kezében van a háború, és ő ad a kezünkbe benneteket.” (1Sám 17,45–47)

Tudjuk, hogy miként végződik ez a drámai történet. Dávid egyetlen kővel leteríti az óriást, és aztán kardjával vet véget életének.

Értjük-e, hogy Dávid hálával telve tekint vissza életére? Sohasem tudta elfelejteni, hogy Isten hogyan segítette ki a halálos fenyegetésből.

Aki az Úrban bízik, az nem szégyenül meg: ez a zsoltáríró tapasztalata, amely miatt ujjongásban tör ki. Nem is tehet másképp, mint hogy Isten előtt megvallja: „*Szeretlek, Uram, erősségem!*”

Tudja, hogy az imádság Isten fülébe jut, és az Úr megmenti őt minden ellenségétől. Mindemellett tudatában van annak, hogy Isten nem mindig mozdít el minden akadályt az útból, nem menekül meg a veszélytől és a halálos fenyegetéstől sem. A veszedelem minden irányból fenyegeti. De Dávid tudja: félelmében Istenhez fordulhat, aki irgalmazni fog neki. Nem fog megszégyenülni. „*Isten útja tökéletes* – vallja meg Dávid –, *az Úr beszéde színgáz. Pajzsa mindazoknak, akik hozzá menekülnek.*”

Ismerünk ilyen szituációkat, amelyekben úgy gondoltuk, hogy a hullámok összecsapnak a fejünk felett? Mint ahogy Wilhelm Busch a *Leben ohne Alltag (Nem hétköznapi élet)* című kis könyvecskéjében leírja, hogyan élte meg a vihart és a hullámok fenyegetését.

Vihar a tengeren Stuttgartnál – szölt a szalagcím. A vihar porfelhőket kavarva süvített végig az utcákon. Cserepek csörömpöltek a tetőkről. A parkokban ropogva törtek le az ágak a fákról. Azt gondolhatjuk, hogy Stuttgart utcái ezen az estén, 1952. augusztus 30-án üresek és elhagyatottak voltak. De ezen a napon Kirchentag² volt. Az emberek nem törődtek a vihar tombolásával, és szinte áramlottak az összejövelekre. Majdhogynem menekülve léptem az egyik óriási sátorba, ahol ezen az estén előadást kellett tartanom. Félelmetes volt: a hatalmas sátorvásznak nagy vitorlákként zúgtak. A tartógerendák meghajlottak és a lámpák aggasztóan himbálóztak. Porfelhő töltötte meg a gigantikus teret...

Mi lesz, ha eltörik egy tartógerenda, vagy elszakad egy elektromos vezeték, vagy lezuhan az egyik nagy lámpa...? Újabb és újabb tömegek áramlottak be. Ötezer embert tudott a sátor befogadni. A szívem görcsbe rándult: Ha itt bármi történik! Egy férfi elment mellettem, és izgatottan mondta:

– Hallotta már? A mellettünk lévő ellátósátorban sátormerevítők zuhantak le, és páran megsérültek. – Aztán sietve távozott...

A félelmem és az aggodalmam fokozódott. Bárcsak lenne itt egy testvérem, akivel imádkozhatnék! Minden aggodalmamat és félelmemet le kellett tennem. Keresve haladtam át a tömegen. Aztán találkoztam valakivel, akit jól ismertem. Nagyothalló volt, és egy kis elemet hordott a mellkasán.

– Testvér – kértem –, tudna velem imádkozni? – Erre elmosolyodott:

– Pontosan ezt akartam önnek javasolni.

Lassan haladtunk az embertömegen keresztül egészen hátra. Ott még volt egy csendes sarok.

– Még hiányzik a harmadik – mondtam.

Ott ült egy férfi a folyosó mellett, arca komoly volt és nyugodt. Nem ismertem. De bizalmat ébresztett bennem.

– Testvér – kérdeztem –, tud imádkozni? – Ekkor felragyogott az arca:

– Persze!

– Akkor jöjjön velem!

Engedelmesen felállt. Akkor láttam, hogy az egyik lába fából van. „Így van rendjén – gondoltam –, a süket, a béna és a szorongó. Mi vagyunk a megfelelő emberek Jézus számára.”

² Deutscher Evangelischer Kirchentag: Németországban kétfévente megrendezett, nagyszabású egyházi fesztivál, rendezvény-sorozat. Szó szerinti fordítása „egyházi nap”.

Aztán leültünk a legtávolabbi sarokba. Itt, két sátorlap találkozásánál látszott igazán jól, hogy mennyire rázza a vihar a sátrat. Tényleg félelmetes volt!

De ekkor a falábú öreg nyugodtan és összeszedetten összekulcsolta kezeit, majd csodálatos nyugalommal és felhatalmazással imádkozni kezdett:

– Úr Jézus! A tengeren, a viharban a hajócskát szorosán a kezekben tartottad. Ezt a hajót is kezekben tartod. Ezért hálát adunk neked! Ámen.

Ennek hatására az én szívem is elcsendesedett, megörült, és megtelt bizalommal. Mert újra bizonyossá vált számomra, hogy az Úr Jézus követői teljesen másképp állnak a viharok közepette, mint a többi ember. Mindig és mindenhol jelen vannak: „Jézus karjába bizton.”³

A még mindig befelé áramló embertömegem keresztül igyekeztem a pódiumra. És aztán énekelünk: „Mily boldog az, ki vallja a Jákób Istenét...!”⁴

A Messiás pap és király⁵

Zsolt 110,1–4⁶

„Így szól az Úr az én uramhoz: Ülj a jobb kezem felől, míg ellenségeidet lábaddal számolyává nem teszem! Hatalmad pálcáját kinyújtja az Úr a Sionról: Uralkodj ellenségeid között! Néped önként követ szent öltözetben, ha sereget gyűjtesz. Mint hajnal méhéből jött harmat, olyan a te ifjúságod. Megesküdt az Úr, nem bánja meg: Pap vagy te örökké, Melkisédek módján. Az Úr van jobboldon: királyokat zúz össze haragja napján.” (Zsolt 110,1–4)

1945 februárjának első napjaiban történt. Karavánunkkal, amely három nyitott, deszkás szekérből állt, menekülőben voltunk az orosz tankok elől. Jéghideg szél fúj a kelet felől. Igazi hófúvásos, cudar idő volt, amikor a kutya sem kívánczik ki. Az utak állapota – vékony hóréteggel fedett és tükörsima – nehezítette a lovaink haladását. Szürkénk már kétszer elesett, és minden alkalommal félve tettük fel magunknak a kérdést, hogy nem tört-e el a lába. Akkor ugyanis agyon kellett volna lőni szegény párárt. Jobbra és balra döglött lovak tetemeit lehetett látni az útszéli árokban, és mellettük a hátrahagyott ekhós szekereket. A menekülteknek ezután gyalog kellett folytatniuk útjukat, amelyről nem lehetett tudni, hogy hol ér majd véget.

Az éjszaka sötét szellemként tört ránk. Egyetlen csillagot sem lehetett látni az égen. Még a hold is elbújt a felhők mögé. Egy kis falu volt az úticélunk, ahol az éjszakát szerettük volna eltölteni. A térkép szerint öt kilométer távolságra kellett lennie, de nekünk egy örökkévalóságnak tűnt, mire odaértünk. Végtelenbe nyújtózott a tükörsima út. Mindig meg kellett állnunk, hogy a lovak kifújhassák magukat.

Két hete voltunk már úton, amióta 1945. január 19-én otthonról elindultunk. A lovaink nagy teljesítményt nyújtottak, ha figyelembe vesszük, hogy az elején még az éjszakákat is végighajtottuk.

³ Fanny Crosby „Sicher in Jesu Armen” kezdetű éneke, 1868.

⁴ Paul Gerhardt „Én lelkem, zengj szép zsoltárt” kezdetű éneke, 1653.

⁵ Az eredeti cím egy régebbi német bibliafordítás alapján készült, amelyben a zsoltár felirata így olvasható: „Christus der ewige König und Hohepriester” (Krisztus, az örök király és főpap). Ez a modern magyar fordításban így szerepel: „A Messiás pap és király”.

⁶ A fordítás az alábbi kiadás alapján készült: BORMUTH, Lotte: Christus – der ewige König und Hohepriester. Psalm 110,1–4. In: *uó: Wenn die Seele wieder singt*. Francke, Marburg an der Lahn, 1992. (Telos-Taschenbuch 7602.) 102–110. o.

Mögöttünk ágyúdörgés hallatszott, ellenséges repülőgépek szálltak el felettünk, és még lőttek is ránk. A rémület sürgetett és tanácstalanságba sodort minket. Csak az orosz tankok el ne gázoljanak! Előre! Előre! Ez volt az irányelv. Időnként megálltunk az út szélén, hogy megetessük és megittassuk az állatokat. A lovaink számára előnyös volt, hogy nem volt ponyva a szekéren, így kevés támadási felületet kínált a szélnek. Apám tudatosan ügyelt arra, hogy a zaboszsákokon kívül kizárólag a legszükségesebbet csomagoljuk össze. Anyám ugyan siránkozott, és az étkészletet és a függönyöket is akarta hozni, de apám nem hagyta magát eltántorítani, és ez utólag hasznosnak bizonyult. Két lánytestvéremmel jól elbújtunk a dunnák alá, mert a szél erősen az arcunkba fújta a hókristályokat.

Egy vasúti sorompónál útbaigazítást kértünk a baktertől: „Csak hajtsanak egyenesen, amíg el nem érnek egy kis erdészlakot. Aztán kanyarodjanak le jobbra, és onnan már legfeljebb negyed óra, mire elérik a települést.”

Ezért figyeltünk, hátha feltűnik az erdészház, mert a sűrű hófúvásban könnyen eltéveszthetjük volna. Előttünk vezette apám a kocsit, és a köztünk lévő távolság az idő előrehaladtával egyre nőtt. Bárcsak bírnák erővel a lovak, egyre lassabbak lettek. A kocsisunk hirtelen megállt, leszállt a bakról, és eltűnt a sűrű bozótban. Anyám hangosan felkiáltott. Cserben akart minket hagyni a kocsis, és visszatérni a családjához? A menekültek között a legrémesebb történetek kezdtek keringeni. A béresek mesélték, akik, miután a németek egyszerűen ledobták őket az autóról, minden ingóságukkal együtt újra Lengyelországba menekültek. Mi lesz így velünk? Én tizenegy éves voltam, a nővérem tizennégy, a húgom tíz. Anyám súlyos betegen, puha párnákba fektetve feküdt hátul a zaboszsákokon. Előrehaladott várandóssága mellett epegörccsök kínozták. Anyám félelme érthető volt, és életem végéig fülemben cseng a kiáltása. Áthatotta minden porcikámat.

– Panja – nyugtatta meg Stachowunk anyámat –, miért kiabál így? Hát még a dolgomat sem végezhetem el? – és ezekkel a szavakkal elő is lépett az erdőből. – Panja, nyugodjon meg, nemsokára odaérünk. Nem lehet már messze a falu.

Háromszáz méterrel arrébb meg is találtuk az erdészházat. Számunkra a behavazott ház látványa mennyei ajándék volt. Majdnem éjfél lett, mire megérkeztünk a kvártélyunkra. De mégis várak ránk. Egy idősebb házaspár fogadott minket. A lovainknak volt hely az istállóban. Vízrel teli vödörök álltak készen az itatáshoz. Szerencsés ráadásként szolgált egy bála széna. Vajon sejtették ezek az emberek, hogy pár nap múlva nekik is menekülőre kell majd fogniuk, mint nekünk? Ahogy beléptünk a házukba, kellemesen áramlott felénk a meleg. A szoba sarkában egy kis fekete dobkályha állt. Tűzforró volt. A lakószobában a fapadlóra fenyődeszkákból keretet építettek, amelyet friss szalmával töltöttek fel. Milyen csodálatos fekhely ez éjszakára! De még mielőtt fáradt tagjainkat kinyújtóztattuk volna, az asztalhoz hívtak minket. Ínycsiklandó borsóleves gőzölgött a fazékban, amelytől összefutott a nyál a szánkban. Vendéglátóink már reggel tudomást szereztek az elszállásolásunkról, és késő éjszakáig fennmaradtak. Mindkét idős ember teljesen ismeretlen volt számunkra, de szeretetük mély hálával töltött el minket. Arra is gondolhattak volna, vajon miféle tetveket és bolhákat hoznak be ezek a menekültek a házba. De ők a tisztaszobát bocsátották a rendelkezésünkre, és ráadásul még az élelmiszeradagjukat is megosztották velünk. Keresztyének hajlékába kerültünk, erről tanúszkodtak nekünk a bibliai idézetek a falakon. Hosszú menekülésünk során mindig valahol máshol töltöttük az éjszakát. Hol egy iskolában aludtunk, hol egy légvédelmi bunkerben, hol ökor és számár mellett egy istállóban, hol szabad ég alatt vagy egy csűrben. Sok éjszakára már nem is emlékszem, de erre az éjféle órán kapott menedékre valószínűleg egész életemben emlékezni fogok. Több mint negyven év telt el azóta, de még mindig mély hála tölt el, ha erre az idős házaspárra gondolok. Még

ma is pontosan le tudnám írni a meleg lakószobát a frissen felhalmozott szalmával és a sarokban álló dobkályhával. A padlódeszkák tisztára voltak sikálva, és ha a borsólevesről mesélek, akkor érzem a fenséges ízet a nyelvemen. Tárt karokkal vártak ránk. Ezek az emberek megosztották velünk az otthonukat és az élmüket.

Amikor a 110. zsolttárral foglalkoztam, újra eszembe jutott ez a történet, mert a 4. versben Melkisédekről van szó. Lenyűgözőnek tartom ezt a férfit.

Ábrahám, a fáradt és kimerült harcos egy győztes csata után ismét hazatér. Sikerült megszabadítania az unokatestvérét, Lótot az öt foglyul ejtő ellenség kezei közül. Hiszen Lót a rokona volt, a saját vére. Ezzel véget ért a harc, és a győztes visszatért a szülőföldjére.

Ábrahámot is fogadják, mégpedig Melkisédek, a pap. Nem sokat tudunk róla, de annak a kevésnek jelentősége van, és nemcsak Ábrahám számára, hanem számunkra is. Erről a fogadtatásról 1Móz 14 számol be nekünk, és zsolttárunk is ehhez a történethez kapcsolódik. Ahhoz, hogy ezt a verset jobban megérthessük, látnunk kell magunk előtt a történeteket. Ábrahám fáradtan, de boldog szívvel áll közvetlenül a sátra előtt. A megpróbáltatások nyomait hordozza. Ekkor lép elébe Sálem királya, aki egyben pap is. Máskülönbén Keleten az volt a szokás, hogy a hazatérő vendéget vízzel és kenyérral üdvözölték. A bort a győzteseknek tartogatták. Sába királya a helyi szokás szerint tiszteli meg Ábrahámot. Milyen jólesik ez Isten emberének, aki sok erejét vesztette a csatában! Mélységes boldogság hatja át. Minden megpróbáltatás, minden szorongatás feledésbe merül. Most csak a győzelem és a pap által tanúsított tisztelet számít. Az ország legfőbb ura, királya és papja személyesen közeledik a poros, napégette, fáradt harcoshoz. Bort és kenyeret nyújt neki. De Melkisédek tudja, hogy az ember nem élhet pusztán bor és kenyér által, ezért a legfőbb jót adja, amit embernek kívánhatunk. Isten nevében megáldja Ábrahámot. A bibliai szóhasználatban az áldás azt jelenti, hogy Isten minden jóval megáldja az embert, testileg és lelkileg is. Nem mindenki tudja megáldani a másikat, mert magának az áldást adónak is az Istennel való legbensőségesebb kapcsolatból kell cselekednie. Isten jó-téteményeit csak az tudja továbbadni, aki előtte megkapta azokat.

Melkisédek ilyen különleges ember. Az Istennel való közvetlen találkozásból cselekszik. Áldó kezét Ábrahámra teszi. Ábrahámot mélységesen megragadja és eltölti Isten közelsége, és áldozatot akar bemutatni Istennek. Nem nehéz számára végbevinni, amit tesz. Az áldozatot, a vagyonának egy tizedét nagy hálával adja. A tized az előjoga. Az áldozat jelentősége azonban nemcsak annak mértékében rejlik, hanem abban, hogy azt milyen módon hozzuk meg. Mindig úgy van, hogy az ember csak azt tudja adni, amit előtte Isten kezéből fogadott. Mint megáldottak, napjainkban is Istennek adjuk javaink tizedét. Isten azt szeretné, ha áldozatainkkal dicsőítenénk őt.

Az előtérbe helyezett 4. vers átbeszélése után térjünk vissza a 110. zsolttár elejére. Bibliámban ezzel a címmel szerepel: *A Messiás pap és király*. A zsolttárt Dávid írta. Maga Jézus is hivatkozik három evangéliumban erre a szövegre. Ez arra utal, hogy az újszövetségi gyülekezet számára nagy jelentőségű textusról van szó. Az Ószövetség egyetlen ígését sem idézik olyan gyakran, mint ezt a zsolttárt. Jövőbe mutató ige. Egy jelentőségteljes órában Isten prófétai tisztánlátással ajándékozza meg Dávidot: „Így szól az Úr” – áll itt egyértelműen. Maga Isten szól. Mivel Dávid fel volt kenve Isten lelkével, fel lett jogosítva arra, hogy ezt az ígéretet Isten szavaként adja tovább. Ezt az üzenetet talán Nátán, a próféta közvetítette felé. Jézus tanítása alapján Dávid itt a megjövendölt Messiásról beszél: Isten kiválasztotta egyszülött Fiát, Jézus Krisztust, hogy létrehozza Isten országát ezen a világon. Jézus a mennyből jött a mi esendőségünkbe, emberré lett, hogy egészen közel lehessen hozzánk, megosztotta életét életünkkel, tanítványai által közvetítette nekünk Isten ígését és megteremtette nekünk az üdvösséget.

Jézust földi élete során gonosz hatalmak fenyegették. Sok veszedelmes erő szegült vele szembe. Már születése is minden volt, csak nem Messiáshoz méltó. Istállóban, ökör, szamár és marha mellett született az Üdvözítő. Egy jászolban volt az első fekhelye. Amikor a betlehemi csillag felragyogott a jászol felett, útra keltek a napkeleti bölcsek, hogy hódoljanak neki. Leborultak ez előtt a különleges gyermek előtt, imádták, és ajándékokat adtak neki. De ezzel egy időben Heródes király azon töprengett, hogy hogyan ölethetné meg ezt a gyermeket. Isten angyalt küldött, hogy figyelmeztesse Józsefet. A gyermek alig volt párnapos, de már menekülnie kellett. Heródes vérszomja mögött az ördög pusztító hatalma állt. *„Uralkodj ellenségeid között!”* – ez volt a küldetés, amelyet Isten a Fiára bízott. Jézus tapasztalta ezt az ellenségeskedést, támadások keresztüzébe került.

A megkísértés történetére szeretnék emlékeztetni. Az ördög körülhízelegte és behálózta Jézust. Isteni küldetése veszélybe került. A sátán ajánlata csábító volt. *„Ha Isten Fia vagy, mondd, hogy ezek a kövek változzanak kenyérré!”* (Mt 4,3) Jézus éhes volt. Negyven napot és éjszakát böjtölt a sivatagban. Bizony hatalmas kísértés volt ez Jézusnak, mégis győzedelmesen kiállta. De az ördög nem engedett. *„Ha Isten Fia vagy, vedd le magadat, mert meg van írva: »Angyalainak parancsot ad, és kézen fogva vezetnek téged, hogy meg ne üsd lábadat a kőben.»*” (Mt 4,6)

Még mindig nem engedte az ördög az Isten fiát, és harmadjára is megkísértette. Megmutatta neki a világ minden országát és azok dicsőségét. *„Mindezt neked adom, ha leborulva imádsz engem.”* (Mt 4,9)

Van valami lenyűgöző a hatalomban, a gazdagságban és az erőszakban. De Jézus nem hódolt be a csábításuknak. *„Távozz tőlem, Sátán, mert meg van írva: »Az Urat, a te Istenedet imádd, és csak neki szolgálj!«*” (Mt 4,10) Krisztus tisztában volt küldetésével, és nem hagyta, hogy a sátán elvakítsa. Mennyei Atyjának szolgált azáltal, hogy feláldozta önmagát az emberekért. Missziója a kereszthalál tartott, hogy mi, bűnös emberek megbékéltessünk Istennel. Az ő vére a fizetség, amelyet Isten a bűneinkért követelt, és Jézus irántunk, elveszettek iránt való szeretetéből eredően hajlandó volt arra, hogy ezt az árat saját életével fizesse meg. Megnyitotta előttünk az utat, hogy hogyan válhatunk Istennek tetszővé. Ez a Filippiekhez írt levélben pontosan kerül kinyilatkoztatásra: *„Az az indulat legyen bennetek, amely Krisztus Jézusban is megvolt: aki Isten formájában lévén nem tekintette zsákmánynak, hogy egyenlő Istennel, hanem megüresítette önmagát, szolgálai formát vett fel, emberekhez hasonlónak lett, és emberként élt; megalázta magát, és engedelmes volt mindhalálig, mégpedig a kereszthalálig. Ezért fel is magasztalta őt Isten mindenek fölé, és azt a nevet adományozta neki, amely minden névnél nagyobb, hogy Jézus nevére minden térd meghajoljon, mennyieiké, földieké és föld alattiaké; és minden nyelv vallja, hogy Jézus Krisztus Úr az Atya Isten dicsőségére.”* (Fil 2,5–11)

És Isten nagy népe megvetve, gyalázva, tekintély és dicsőség nélkül is, sokak által üldözve és megtörve azóta is járja a földet. De jönni fog egy nap, egy csodálatos, hatalmas nap, amikor ez a gyalázat levétetik rólunk, keresztyénekről. Akkor láthatjuk majd Jézust a maga szépségében. Az Atya jobbján ül, és már helyet készített nekünk a mennyben.

De amíg Jézus vissza nem tér dicsőségben, minden erőnket be akarjuk vetni annak érdekében, hogy Isten országát építsük itt, ezen a földön. Azoknak az embereknek, akik az Istennel való kapcsolat nélkül elveszettek, hallaniuk kell a nagyszerű üzenetet, hogy miként üdvözülhetnek. Osztozhatunk Jézus Krisztus győzelmében, ha megnyer magának egy embert. A legcsodálatosabb dolog, amikor az emberek a nyomorúságukból Jézusra bízzák magukat, és új élettől ragyognak. Csodálatosan van ez megfogalmazva a 110. zsoltár 3. versében: *„Néped önként követ szent öltözetben, ha sereget gyűjtesz. Mint hajnal méhéből jött harmat, olyan a te ifjúságod.”* Ebben a gyermekek lelki újjászületése nyilván-

nul meg, akik békességre jutottak a mennyei Atyával. *„Ezért ha valaki Krisztusban van, új teremtés az: a régi elmúlt, és íme: új jött létre.”* (2Kor 5,17)

Meghívtak egy előadásra egy nagyobb városba. Egy csodálatosan berendezett étteremben tekintélyes számú hölgy gyűlt össze vacsorázni. Rántott pulykaszelet volt különféle salátákkal, ízlésesen tálalva. A vacsora után került sor az előadásomra. Sok imádsággal készítettek elő ezt az estét a női munkatársak. Ezáltal olyan légkör alakult ki, amelyet áthatott Isten lelke. Isten szólt az asszonyokhoz, és fogékonyrá tette őket az evangéliumra. Egyesek átadták életüket Krisztusnak. Egy asszonyra kiváltképp emlékszem. Az étterem egy zugában ült, és teljesen tudatosan először imádkozott Istenhez. Bízva hatalmában, igent mondott Krisztusra! Az imádság után a vezetőnő a rá jellemző, kisé túláradó stílusában szólt hozzám: *„Új leánya született a mi Királyunknak.”*

Mosolyogtam kicsit, de velük örültem, hogy egy ember átment a halálból az életbe. Túlcordul ott az öröm, ahol Isten az ígéreteit napjainkban is beváltja, és mi, „gyermek” is megszületünk, mint a hajnal méhéből jött harmat. Kétségtelen, hogy nem minden kívánságunk válik valóra. De Isten minden ígéretét beváltja. Az Úr napjainkban is olyan hitvalló, élő hitet ajándékoz, amely vonzó az Istentől távol lévő emberek számára. Sohasem ró ránk nagyobb terhet, mint amekkorát el tudunk hordozni. De a nehézségeink közepette megmutatja nekünk az ő szabadító segítségét. Imádságainkat mindig meghallgatja, mégpedig úgy, ahogyan azok a javunkra válnak, és a legjobb úton vezet minket a menny felé.

Isten azért, hogy így cselekszik, általunk is önnön dicsőségét teremti meg.

Fordította: Sipos Tamás